

Fernand Diederich, Mme Lydie Err (par M. Alex Bodry), MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Mme Lydia Mutsch (par M. Ben Fayot), MM. Roger Negri, Jos Scheuer, Romain Schneider, Roland Schreiner et Mme Vera Spautz;

MM. Xavier Bettel (par M. Henri Grethen), Niki Bettendorf, Mme Anne Brasseur, M. Emile Calmes (par M. Claude Meisch), Mme Colette Flesch, MM. Charles Goerens, Henri Grethen, Paul Helminger, Claude Meisch et Carlo Wagner;

MM. Claude Adam, François Bausch, Félix Braz, Camille Gira, Jean Huss, Henri Kox et Mme Viviane Loschetter;

MM. Gast Gibéryen, Jacques-Yves Henckes, Jean-Pierre Koepp et Robert Mehlen;

M. Aly Jaerling.

Gëtt d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass et esou decidéiert.

5. 5346/5420 - Projet de loi portant introduction d'un Code du Travail (suite)

Mir stëmmen elo of iwwert de Projet de loi 5346 betreffend de Code du Travail. D'Diskussioun, déi mer haut de Moie gefouert hunn.

Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

De Projet de loi iwwert de Code du Travail ass eestëmmeg ugeholl mat 60 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: Mmes Sylvie Andrigh-Duval, Nancy Arendt, M. Lucien Clement, Mmes Christine Doerner, Marie-Josée Frank, Marie-Thérèse Gantenbein-Koullen, MM. Marcel Glesener, Norbert Hauptert, Mme Françoise Hetto-Gaasch (par M. Marcel Oberweis), MM. Ali Kaes, François Maroldt, Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Patrick Santer, Marcel Sauber, Jean-Paul Schaaf, Marco Schank, Marc Spautz, Mme Martine Stein-Mergen, MM. Fred Sunnen, Lucien Thiel, Lucien Weiler et Michel Wolter;

MM. Marc Angel (par M. Roger Negri), Alex Bodry, John Castegnaro, Mme Claudia Dall'Agnol (par M. Ben Fayot), M. Fernand Diederich, Mme Lydie Err (par M. Alex Bodry), MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Mme Lydia Mutsch (par M. John Castegnaro), MM. Roger Negri, Jos Scheuer, Romain Schneider, Roland Schreiner et Mme Vera Spautz;

MM. Xavier Bettel (par M. Henri Grethen), Niki Bettendorf, Mme Anne Brasseur, M. Emile Calmes (par M. Claude Meisch), Mme Colette Flesch, MM. Charles Goerens, Henri Grethen, Paul Helminger, Claude Meisch et Carlo Wagner;

MM. Claude Adam, François Bausch, Félix Braz, Camille Gira, Jean Huss, Henri Kox et Mme Viviane Loschetter;

MM. Gast Gibéryen, Jacques-Yves Henckes, Jean-Pierre Koepp et Robert Mehlen;

M. Aly Jaerling.

Gëtt d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass et esou decidéiert.

Mir kommen elo zur Diskussioun vum leschte Projet vum eisem Ordre du jour, eng Direktiv iwwert d'Gläichbehandlung op der Aarbecht. D'Wuert huet de Rapporteur, den honorabelen Här Ali Kaes.

Une voix.- Très bien.

6. 5518 - Projet de loi portant

1. transposition de la directive 2000/43/CE du Conseil du 29 juin 2000 relative à la mise en œuvre du principe de l'égalité de traitement entre les personnes sans distinction de race ou d'origine ethnique;

2. transposition de la directive 2000/78/CE du Conseil du 27 novembre 2000 portant création d'un cadre général en faveur de l'égalité de traitement en matière d'emploi et de travail;

3. modification des articles 8 et 13 de la loi du 12 septembre 2003 relative aux personnes handicapées;

4. abrogation de l'article 6 de la loi modifiée du 12 mars 1973 portant réforme du salaire social minimum

Rapport de la Commission du Travail et de l'Emploi

M. Ali Kaes (CSV), *rapporteur*.- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, de Beruff an d'Beschäftegung sinn déi zwee Piliere, déi d'Chancëgläichheet tëschent de Mënsche garantéieren. Si droen dozou bäi, datt d'Mënschen um wirtschaftlechen, kulturellen a soziale Liewen deelhuelen.

Zënter Jorzéngte setzt sech d'EU fir d'Schafung vun engem Raum vu Fräiheet, Sécherheet a Recht an. Dëst ambitiëst Zil, wéi och d'sozial Cohésion, kann duerch all Zort vun Diskriminatioun a Gefor bruecht ginn. Et ass duerfir net weider verwonnerlech, datt d'EU sech zënter Joren a Jorzéngte fir d'Chancëgläichheet asetzt an all Form vun Diskriminatioun bekämpft. D'Charta iwwert d'Grundrechter vun der EU gesäit iwwergens d'Eliminatioun vun all Form vun Diskriminatioun vir.

Et gëtt nach aner international Instrumenter vun deemselwechte Format, wéi d'Charta iwwert d'Grundrechter vun der UNO vun 1945. Dëst Instrument verbitt zum Beispill d'Diskriminatioun opgrond vun der Rass, esou wéi och d'allgemeng Mënscherechterklärung vun 1948, fir just dës zwee Instrumenter ze nennen.

De Sommet vun Amsterdam ass decisiv gewiescht. Zënter deem Sommet an dem Traité vun Amsterdam gehéiert de Kampf géint d'Diskriminatioun zu den europäesche Kompetenzen. D'EU huet sech mam Traité vun Amsterdam déi néideg legal Basis ginn, fir kënnen méi effizient géint d'Diskriminatioun virzegoen.

Konkret huet d'EU am Joer 2000 zwou Direktiven adoptéiert, déi eng Rei vu Grundsätz a minimal Ufuerderunge festleeën. D'EU-Bierger sollen alleguerten an de Genoss vun engem minimale Schutz géint d'Diskriminatioun kommen.

Et kann een u sech nach ervirhiewen, datt an deem Beräich, an obschonns d'Zil ganz ambitiëst war an nach ëmmer ass, d'EU-State relativ schnell en Accord fonnt hunn, am Géigesaz zu anere Beräicher, wou sech d'Négociatiounen heiansdo iwwer Joren hinzéie respektiv net weiderkommen.

De virleiende Gesetzesprojet setzt dës zwou Direktiven an nationaalt Recht ëm. D'EU-Bierger gi geschützt virun Diskriminatiounen opgrond vun der ethnescher Ofstammung oder der Rass, vun der Relioun oder vun den Iwwerzeegungen, opgrond vun engem Handicap, vum Alter oder vun der sexueller

Orientéierung, an dëst an enger Rei vu Beräicher. Dozou gehéiert d'Beschäftegung an déi allgemeng wéi och déi berufflech Bildung, d'sozial Sécherheet souwéi den Zougang zu Wuere, Dénsgschtleeschungen a Wunnengen.

Dir Dammen an Dir Hären, erlaabt mer nach eng kleng Remarque, wat de Werdegang vum Projet de loi ugeet, éier ech op déi wichtegst Punkte wëll ze schwätze kommen.

De virleiende Gesetzesprojet setzt souwuel d'Direktiv vum 29. Juni 2000 wéi och d'Direktiv vum 27. November vum selwechte Joer ëm. An enger éischter Etapp hat d'Regierung decidéiert, déi zwou Direktiven iwwert de Wee vun zwee verschidene Projeten ëmzesetzen: de Projet 5248 an de Projet 5249.

De Statsrot huet awer dës Approche vun der Regierung a sengen Avisé kritiséiert an d'Regierung opgefuerdert, en eenzege Gesetz iwwert de Gläichbehandlungsgrundsatz ze deponéieren, dat all d'Motiver vun der Diskriminatioun soll zrëckbehalen. D'Regierung huet dunn dem Avis vum Statsrot Rechnung gedroen. De virleiende Gesetzesentwurf entsprécht enger integréierter Approche vun der Problematik „Diskriminatioun“.

De virleienden Text deckt de Champ d'application of vun der Direktiv vum 29. Juni 2000, dee méi vaste ass wéi dee vun der Direktiv vum November vum selwechte Joer, déi sech just op den Emploi an den Travail bezitt, an en integréiert d'Diskriminatiounsmotiver vun deenen zwee Instrumenter.

Zur Informatioun: D'Direktiv vum Juni 2000 bezitt sech just op rassistesch an ethnesch Diskriminatiounen, am Géigendeel zu der Direktiv vum November 2000, fir déi zum Beispill den Alter oder d'Relioun en Diskriminatiounsfaktor ka sinn. D'Auteure vum Text hu sech also net un eng strikt Transposition vun den europäeschen Texter gehalen, wat awer kee Problem duerstellt. D'EU-State si jo verpflichtet, minimal Regeln anzehalen, mä si kënnen selbstverständlech méi favorabel Dispositiounen an hirem Nationalrecht virgesinn, wat hei de Fall ass.

Jiddferen ass u sech vun den Dispositiounen vum virleienden Text concernéiert, souwuel physisch Leit wéi och sou genannte Personnes morales. Derbäi kann een nach ervirhiewen, datt et sech bei de Personnes morales souwuel ëm privat Betriber wéi och ëm öffentlech Organismen handelt. D'Statsbeamte si vum Champ d'application vun virleienden Text ausgeschloss.

Dat, Dir Dammen an Dir Hären, war iwwergens e ganz besonnesch ëmstriddene Punkt. De Statsrot huet a sengem éischten Avis souguer mat enger Opposition formelle gedroht, falls den Text d'Ausschließung vun der Fonction publique géif weider virgesinn.

D'Kommissioun war awer der Meinung, et misst een dës Punkt bäibehalen. De Projet de loi 5583, dee vum Minister vun der Fonction publique viru kuerzem deponéiert gouf a viraussichtlech am Hierscht wäert kënnen gestëmmt ginn, regelt d'Fro vun der Diskriminatioun an der öffentlecher Funktioun.

Fir de Statsrot ass d'Tatsaach, datt en anere Projet de loi de Volet Diskriminatioun am Kader vun der Fonction publique regelt, a sech net zefridde stellend, ouni awer seng Opposition formelle bäizebehalen. Au contraire, de Statsrot mengt, an deem Fall missten zumindest déi zwee Projeten zesumme gestëmmt ginn.

Wéi ech et schonns gesot hunn, de Projet de loi 5583 wäert eréischt am Hierscht kënnen gestëmmt ginn. De Statsrot huet dës Projet awer

zimlech negativ aviséiert. Et gëtt nach e puer Punkten, déi am Kader vun deem Projet de loi gekläert musse ginn.

D'Kommissioun ass awer der Meinung, datt een net muss bis am Hierscht waarden, fir de virleiende Projet ze stëmmen. Si gëtt ze bedenken, datt d'Concomitance vun deenen zwee Projeten, op déi de Statsrot hält, net heescht, datt déi zwee Texter deeselwechten Dag musse gestëmmt ginn. Fir d'Kommissioun geet et duer, datt déi zwee Projeten esou schnell wéi méiglech evakuéiert kënnen ginn.

Doriwwer eraus ass awer d'Kommissioun der Meinung, datt et besser gewiescht wier wann d'Regierung d'Problematik vun der Diskriminatioun am privaten an am öffentleche Secteur an engem eenzege Text ugeschnidden a geregelt hätt. Si fuerdert d'Regierung duerfir op, an Zukunft virun allem bei der Transposition vun Direktiven opzepassen, datt zwee verschidde Instrumenter, déi awer déiselwecht Matière uschneiden, iwwert de Wee vun engem eenzege Text ëmgusat solle ginn, an dëst am Sënn vun engem gréisstméigleche Verständnis vun de rechtlechen Dispositiounen.

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, de virleienden Text setzt e puer wichteg Akzenter, op déi ech gäre géif agoen.

De Projet de loi verbitt formell all Form vun direkter oder indirekter Diskriminatioun opgrond vun der Relioun oder vun den Iwwerzeegungen, vum Alter oder engem Handicap, vun der sexueller Orientéierung oder Neigung vun engem Persoun oder opgrond vun der ethnescher Ofstammung oder der Rass. Wat déi zwee lescht Motiver ugeet, ass et egal, ob d'Zougehéieregkeet zu enger bestëmmter Rass oder engem Vollekstamm reell oder fiktiv ass. Et geet duer, datt een en Ënnerscheed mécht an eng Persoun ganz einfach anescht behandelt.

De virleienden Text definéiert och d'Konzept vun der Diskriminatioun. Souwuel d'direkt wéi och d'indirekt Diskriminatioun ass verbueden.

Et schwätzt ee vun direkter Diskriminéierung, wann eng Persoun opgrond vun engem virdrun erwähnte Motiv par rapport zu enger anerer Persoun manner virdeelhaft behandelt gouf. Eng indirekt Diskriminatioun läit vir, wann eng scheinbar neutral Dispositioun eng Persoun benodelegt, wéinst hire Relioun oder hirem Alter oder hire ethnescher Ofstammung. Dat ass zum Beispill de Fall, wann ee fir en Aarbechtsposte speziell Kenntnisser am Beräich vun den neien Technologien freet, wou normalerweis einfach Kenntnisser duerginn, wuelwëssend, datt eeler Aarbechter net esou spezifesch Kenntnisser noweise kënnen. Fir datt eng indirekt Diskriminatioun virläit, dierf déi entsprechend Dispositioun oder Praxis net objektiv gerechtfertegt sinn.

Den Harcèlement ass am neie Gesetz agebonnen. Nom virleiende Gesetzesentwurf gëllt den Harcèlement als eng Form vun Diskriminatioun, wann - ech zitieren den Text - «(...) un comportement indésirable lié à un des motifs y visés», wéi den Alter oder d'Relioun oder den Handicap, «se manifeste, qui a pour objet ou pour effet de porter atteinte à la dignité d'une personne et de créer un environnement intimidant, hostile, humiliant ou offensant» virläit. En einfachen Akt oder Behuelen, och ausserhalb vun enger Aarbechtsrelatioun, geet duer.

Nieft dem Verbuet vun all Form vun Diskriminatioun gesäit de virleienden Text awer och Ausnahme vir. A bestëmmte Fäll, ënner bestëmmte Konditiounen oder Ëmstänn gëllt eng ongläich Behandlung net als Diskriminatioun.

Dat ass zum Beispill de Fall, wann déi ongläich Behandlung, opgrond vun enger bestëmmter berufflecher Tätigkeet, eng wëssentlech an

entscheidend Viraussetzung duerstellt. Et muss sech ëm e rechtmässigen Zweck an eng proportiونيéiert Ufuerderung handelen.

Eng ongläich Behandlung opgrond vun der Relioun oder vun der Iwwerzeegung vun engem Persoun ass am Kader vu beruffleche Relatiounen mat enger Kierch oder enger analoger Organisatioun net diskriminatoresch nom virleienden Text.

Zwou Konditiounen mussen awer erfüllt sinn: D'Relioun oder d'Iwwerzeegung mussen eng wesentlech berufflech, legitim an och am Hibleck op d'Ethik vun der Organisatioun gerechtfertegt Ufuerderung duerstellen, an déi ongläich Behandlung muss an engem Gesetz oder enger Praxis virgesi sinn, an dëst virun deem datt de virleienden Text a Kraaft trëtt.

D'Diskriminatiounen opgrond vum Alter sinn och erlaabt, wa se de legitimen Objektive vun der Beschäftigungspolitik oder dem Aarbechtsmaart zum Beispill entsprechen.

En anere wichtige Punkt, deen ervirgestrach ka ginn, ass d'Méiglechkeet fir kënnen spezifesch Moosnamen ze huelen, fir d'Noederler vun engem Diskriminatiounsmotiv opzehiewen. An anere Wieder: De virleienden Text gesäit d'Méiglechkeet vun de sou genannten „actions positives“ vir, nottamment am Kader vun der Beschäftegung an der Formatioun vun de Behënnerten.

De virleienden Text begnügt sech net domat, d'Diskriminatioun ze definéieren an ze verbidden, e gesäit och Rekursméiglechkeete fir d'Affer vun Diskriminatiounen vir. Net nëmmen d'Affer selwer kann, am Fall vun enger ongläicher Behandlung, eng Klo viru Geriicht areechen, mä och ënner verschidde Konditiounen d'A.s.b.l.en an d'Gewerkschaften.

Wann d'Affer déi éischt Indizien, déi eng Diskriminatioun présu-méiere loosson, bewiese muss, esou ass et awer um Défendeur ze bewiesen, datt him keng ongläich Behandlung kann nogewise ginn. De virleiende Gesetzesprojet innovéiert um Gebitt vun der Charge de la preuve a stellt domadder sécher, datt d'Gesetz och an der Praxis wäert kënnen ugewannt ginn.

Ech wëllt nach kuerz zwee wichteg Elementer vum Gesetzesprojet ervirhiewen, éier ech mäi mëndleche Rapport ofschléissen.

Wann de virleienden Text gestëmmt an a Kraaft triede wäert, gëllen d'Diskriminatiounen, esou wéi se am Kader vum Gesetzesprojet 5518 definéiert ginn, als Strofdot, a mir wäerten e Centre pour l'égalité de traitement schaffen, deen ënner anerem fir d'Affer eng grouss Hëllef wäert sinn.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech wëllt mäi Rapport ofschléisse mam Hibleck op d'nächst Joer, d'Joer 2007, d'europäescht Joer vun der Chancëgläichheet. Fir den EU-Kommissär Spidla ze zitieren: „D'Joer 2007“, seet hien, „wäert den Ustrengunge fir eng onageschränkten Uwendung vun den Antidiskriminatiounsmoosname vun der EU en neien Impuls ginn.“

Ouni d'nächst Joer ofzewaarden, léif Kolleeginnen a Kolleegen, kënnen mer eis schonn elo fir eng reell Gläichbehandlung am alldeegleche Liewe beméien, andeems mer de virleienden Text stëmmen.

Erlaabt mer nach eng lescht Bemierkung oder Appel: Ech wier frou, wann de Projet de loi 5583 esou schnell wéi méiglech direkt am Hierscht kéint gestëmmt ginn. An ech fuerdere jiddferen op, dee mat deem Text ze dinn huet, vläicht d'Vakanz dozou ze benotzen, fir intensiv um Text ze schaffen. Et ass wichteg, d'Diskrepanz, déi um Niveau vun der Diskriminatioun tëschent dem privaten an dem öffentleche Secteur existéiert, esou schnell wéi méiglech opzehiewen.